

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА ИЗБЕГЛИХ И ИНТЕРНО РАСЕЉЕНИХ ЛИЦА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА ЛОЗНИЦА

1. УВОДНА РЕЧ ЗАМЕНИКА ГРАДОНАЧЕЛНИКА ГРАДА ЛОЗНИЦА

Локална самоуправа чини напоре и предузима низ мера усмерених на унапређењу квалитета живота својих грађана у области здравства, образовања, спорта, културе, социјалне заштите, побољшању инфраструктуре, привлачењу нових инвеститора, како домаћих тако и страних, с циљем отварања нових радних места и запошљавања, те подизања животног стандарда својих грађана.

У граду Лозници у протеклом периоду, регистровано је 20 946 избеглих и 1 275 прогнаних што је укупно 22 221 лице, као и 215 интерно расељених лица, да би до данас овај број, било одласком у трећу земљу или добровољном репатријацијом (повратком у земљу предходног пребивалишта), као и највећим делом трајном интеграцијом на подручју града Лозница тај број био сведен на цифру од свега неколико хиљада људи. Процена је, да тренутно на територији града Лозница живи око 4.700 избеглих и интерно расељених лица.

Имајући у виду нагомилане егзистенцијалне проблеме ове популације, те чињеницу да до сада ниједна локална Стратегија није препознала избегла и интерно расељена лица као циљну групу којом би се бавила, локална самоуправа у Лозници овог пута изражава апсолутну спремност да активније и ефикасније приступи решавању проблема ове популације, кроз дефинисање Локалног акционог плана за решавање проблема избеглих, прогнаних и интерно расељених лица (ЛАП).

Локалним акционим планом, у складу са својим надлежностима и постојећим буџетским средствима град Лозница жели да допринесе повећаној интеграцији избеглица и интерно расељених лица у локалну заједницу, те смањењу сиромаштва, односно побољшању социјално-економског положаја избеглих и интерно расељених лица, кроз реализацију пројеката и планова, који су представљени у специфичним циљевима Локалног акционог плана. У досадашњим активностима препозната је воља свих заинтересованих страна за решавање предходно наведених проблема.

Заједничким ангажовањем свих релевантних актера у локалној заједници, уз помоћ формираног **Савет за управљање миграцијама и трајна решења**, стварају се могућности за активно и координирано праћење проблема ове популације и њихово решавање кроз реализацију постављених циљева. Општи циљ, постављен Локалним акционим планом, а коме град Лозница у свом деловању увек тежи, су једнаке шансе и могућности и једнака права свих грађана који живе на његовој територији.

2. ШТА ЈЕ ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА ИЗБЕГЛИХ И ИНТЕРНО РАСЕЉЕНИХ ЛИЦА?

У овом документу под процесом Локалног акционог планирања решавања проблема избеглих и интерно расељених лица, подразумевамо процес доношења одлука о томе које промене значајне за живот избеглих и интерно расељених лица намеравамо да остваримо у свом локалном окружењу у току предвиђеног временског периода. Тај процес се заснива на идентификовању најбољег начина ангажовања капацитета свих социјалних актера у локалној заједници и планирању и реализацији Локалног акционог плана. Локални акциони план (у даљем тексту ЛАП) за решавање проблема избегличке популације и интерно расељених лица (у даљем тексту ИРЛ) посматрамо као резултат процеса планирања или планску одлуку којом су дефинисани основни начини остваривања циљева развоја ове области живота локалне заједнице.

У оквиру овог документа, под избеглим и интерно расељеним лицима (ИРЛ) подразумевају се сва лица која су била изложена присилном напуштању својих домова и расељавању, због рата на простору бивших југословенских република и бомбардовања Косова и Метохије, укључујући и она лица која су у међувремену стекла статус држављана Републике Србије, али и даље имају нерешене егзистенцијалне проблеме настале у току избегличког статуса.

Локални акциони план за решавање проблема избеглих и интерно расељених лица настао је као резултат учешћа у Пројекту **“Подршка институцијама Владе Републике Србије”** које су надлежне за избегла и ИРЛ. Општи циљ пројекта је проналажење решења на нивоу државе која ће пружити подршку Влади Републике Србије да на ефикасан и одржив начин одговори на потребе избеглих и интерно расељених лица. Пројекат финансира Европска Унија, а спроводи Међународна организација за миграције (ИОМ).

Корисници Пројекта су институције Владе Републике Србије које су надлежне за избегла и интерно расељена лица: Комесаријат за избеглице Републике Србије, Министарство за Косово и Метохију, Министарство рада и социјалне политике, као и друга надлежна министарства, општинска повереништва/ повереници и општине/градови.

Стратешки оквир Пројекта одређен је у складу са политиком и правцима деловања дефинисаном Националном стратегијом за решавање питања избеглих и ИРЛ и другим националним стратешким документима од значаја за ову област. У циљу координираног рада, коришћења научених лекција и најбољих пракси, овај Пројекат узима у обзир постојеће пројекте изградње капацитета на локалном нивоу, а нарочито оне који су у домену социјалне, економске и стамбене политике.

Креирање и спровођење ЛАП-а за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица овде се третира као део ширег механизма смањења сиромаштва и социјалне искључености осетљивих друштвених група.

Локални акциони план за унапређење положаја избеглих и ИРЛ доноси се за период од пет (5) година, са детаљном разрадом активности у том периоду за решавање проблема избеглих и ИРЛ на територији града Лозница.

Процес израде ЛАП-а заснива се на интерактивном приступу чије су основне методолошке карактеристике да је:

-
1. Према Конвенцији УН о статусу избеглице (1951), избеглица је особа која из основаног страха да ће бити прогоњена због своје расе, националне припадности, припадности одређеној друштвеној групи или због политичког уверења, напустила је своју државу и не може или због поменутог страха не жели да се у њу врати. Појам избеглица је Протоколом из 1967 год. проширен и на особе које су биле изложене ратним страдањима или другим облицима насиља и зато одлучиле или биле принуђене да напусте своју државу.
 2. Интерно расељене особе су оне које су биле присиљене да напусте своје домове, али су остале у границама своје државе. Разлози због којих су били присиљени да напусте своје домове могу бити различити: рат, насиље, угрожавање људских права, политички прогон или природне катастрофе. Зато што се налазе у границама своје земље, могућности њихове међународне заштите су ограничене. Иако их за разлику од избеглица, не штити Специјална конвенција УН, и даље их штите национални закони, међународно хуманитарно право и међународни правни акти у области људских права.
 3. Детаље о осталим националним документима погледати у Поглављу: Анализа ситуације и закључака
-

- **Локални** спроведен у локалној заједници и уважава локалне специфичности;
- **Партиципативан** укључио је различите битне актере процеса друштвено организоване подршке избеглим и ИРЛ;
- **Утемељен** на реалним основама, расположивим ресурсима и потребама за унапређење положаја избеглих и ИРЛ-а;
- **Прилагођен ситуацији** у локалној заједници, актерима и позитивним променама којима се тежи;
- **Користи савремене методе** планирања и анализе свих важних елемената потребних за доношење одлука;
- **Подстиче одговоран однос** различитих друштвених актера у локалној заједници

За потребе процеса израде ЛАП, прикупљање и анализу основних података о положају и потребама избеглих и ИРЛ у граду Лозници, коришћени су следећи извори: резултати интервјуа са потенцијалним корисницима, закључци састанка са локалним актерима, статистички подаци, различити извештаји и документи, подаци Комесаријата за избеглице Републике Србије, градског повереника за избеглице, Црвеног крста Лозница, локалних невладиних организација итд. Процес израде плана спроведен је у периоду март - јул 2009. године.

3. ЗАХВАЛНОСТ УЧЕСНИЦИМА У ПРОЦЕСУ ИЗРАДЕ ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА

У циљу израде ЛАП-а за унапређење положаја избеглих и ИРЛ у граду Лозници формиран је градски **Савет за управљање миграцијама и трајна решења**, који чине представници локалне самоуправе као носиоци процеса и формалног доносиоца овог документа, укључујући и повереника за избеглице, као и институције система које се на локалном нивоу баве питањима избеглих и ИРЛ.

Улога градске Радне групе била је да:

- Унапреди сопствене капацитете за планирање кроз одговарајуће обуке организоване од стране Комесаријата за избеглице и подржане од стране ИОМ-а (Међународне организације за Миграције);
- Обезбеди потребне податке непосредно од циљних група и социјалних актера у систему подршке избеглим и ИРЛ;
- Размењује информације и учествује на састанцима од значаја за процес планирања;
- Примењује усвојене методе планирања током процеса планирања;
- Дефинише циљеве и правце развоја, као и да сарађује са различитим релевантним локалним и републичким актерима;
- Планира праћење и оцењивање успешности примене ЛАП-а;
- Ради на писању завршног документа;
- Иницира јавну расправу о нацрту документа и допринесе да финална верзија буде предложена Скупштини града на усвајање

Чланови Савета су:

1. Петар Екмешчић – заменик градоначелника за председника Савета

За чланове:

2. Дејан Велимановић – секретар Градског већа
3. Јанко Алексић – члан Градског већа
4. Весна Мелезовић – секретар Црвеног крста Лозница
5. Радојка Станковић – градска управа
6. Зоран Љубинковић – директор Центра за социјални рад Лозница
7. Владан Трипковић – руководиоца одељења за урбанизам Лозница
8. Зоран Каитовић – канцеларија за локални и економски развој (КЛЕР)
9. Драган Станић – градска управа - Повереник за избеглице

Захваљујемо се свим члановима **Савета за миграције и трајна решења** на учешћу у процесу планирања.

Остали актери укључени у сам процес локалног акционог планирања били су представници различитих институција, организација и група, укључујући и групе потенцијалних корисника који су повремено учествовали у консултативном процесу. Посебну захвалност изражавамо Комесаријату за избеглице Републике Србије и ИОМ пројектном тиму.

4. РЕЗИМЕ

Локални акциони план за решавање проблема избеглих и ИРЛ града Лозница, је стратешки докуменат Скупштине града Лозница и доноси се за период од 2009. - 2013. године, а којим се утврђују **општи и специфични циљеви**, везани за решавање проблема избегличке популације и ИРЛ.

Општи циљеви овог документа:

1. Унапређење материјалног положаја избегличке популације и ИРЛ кроз програме стамбеног збрињавања и побољшања њиховог социјално – економског положаја, интеграцијом избеглица и побољшање услова живота ИРЛ на локалном нивоу,

2. Унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица (ИРЛ) и других угрожених група у граду Лозница кроз мере олакшавања приступа информацијама и правима из различитих области живота

У оквиру наведених циљева, овим ЛАП-ом утврђују се **оперативно – специфични циљеви:**

* У периоду од 2009. до 2012. године обезбедити средства за изградњу 10 монтажних кућа за најугроженије породице избеглих и интерно расељених лица, која су власници постојећих парцела где је дозвољена градња;

* У периоду од 2010. до краја 2013. године године, откупом напуштених сеоских домаћинстава стамбено обезбедити 3 породица, годишње (укупно 12 породица);

* У периоду 2010. године обезбедити средства за изградњу 8 стамбених јединица, за најугроженије породице избеглих и ИРЛ, кроз “Социјално становање у заштићеним условима“ (80% станова за избегла и ИРЛ, а 20 % за домаће социјално угрожено становништво);

* У периоду од 2010. до краја 2013. године обезбедити средства за побољшање услова становања за 3 породице годишње (укупно 12);

* У периоду од 2010. до краја 2013. године у сарадњи са Националном службом за запошљавање организовати 4 циклуса преквалификације за познатог послодавца (један циклус годишње за по 5 незапослених избеглица и ИРЛ), у циљу самозапошљавања, односно за потребе запошљавања у привредном сектору

Локални акциони план за унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица има предвиђене аранжмане за имплементацију који обухватају локалне структуре и различите мере и процедуре које ће осигурати његово успешно спровођење. У оквиру локалних структура разликују се:

а) Структуре за управљање процесом примене ЛАП

б) Структуре које су оперативне и примењују ЛАП

Структуре за управљање процесом примене ЛАП-а, након његовог усвајања представљаће Савет за управљање миграцијама и трајна решења који је учествовао у његовој изради. Овај Савет ће, као део свог будућег рада, направити План управљања примене ЛАП-ом.

Оперативне структуре за примену овог ЛАП-а чиниће институције, организације и тимови формиран у циљу непосредне реализације плана и пројеката развијених на основу ЛАП-а. У складу са ЛАП-ом, биће реализована подела улога и одговорности међу различитим актерима у локалној заједници - партнерима у реализацији. Сваки актер ће у складу са принципом јавности и транспарентности рада водити одговарајућу евиденцију и документа - цију и припремати периодичне извештаје и информације о раду. Извештај и информације ће бити полазна основа за праћење и оцену успешности рада као и информисање јавности.

За реализацију ЛАП-ом утврђених задатака-циљева током периода имплементације неопходна су средства у износу од око 380.000 Еура, која ће бити обезбеђена делом из буџета

града, а делом из других извора финансирања, републичких, страних и домаћих донаторских средстава.

Поглавље I

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ГРАДУ ЛОЗНИЦА

ГЕОГРАФСКИ ПОДАЦИ

Град Лозница налази се на западу Србије, на десној обали реке Дрине, између Цера и Поцерине, Мачве и планина Гучева и Борање.

Заузима површину од 612 км², што чини 0,5% територије Републике Србије. Такође, обухвата 54 насељена места. Од укупне површине, 59% је пољопривредно земљиште.

ОСНОВНА ОБЕЛЕЖЈА СТАНОВНИШТВА ГРАДА

По последњим подацима пописа, у Лозници живи 86.413 становника, тј. 1,2 % укупног становништва Србије. Од укупног броја становника које живи на подручју општине Лознице 47% је активно становништво.

Демографска структура је хомогена (94,1 % су српске етничке припадности). Када је реч о полној структури становништва, жене чине 50,78 % или 43.882 укупног становништва, а мушкарци 49,22 % или 42.531 становништва.

Лозница је једна од ретких општина у којој се у периоду између два пописа (1991. – 2002. год.) повећао број становништва.

Природни прираштај је 2,3 (на 1.000 становника новорођених је 11, а 12,3 умрлих).

Табела 1: Старосна структура становништва (према попису из 2002.године)

Старост	0 - 19	20 - 39	40 - 64	65 и преко
% у укупном броју становништва	20.911 (24,21%)	23.338 (27,00%)	28.982 (33,54%)	13.182 (15,25%)

ОБРАЗОВНА СТРУКТУРА

Град Лозница има 14 матичних основних школа са 29 издвојених одељења, 4 средње школе, једну музичку школу и једно обданиште.

У прегледу образовне структуре, на територији општине, према подацима из последњег пописа, 5.816 лица је без школе, 11.292 лица има непотпуну основну школу, а најбројнија популација су лица са завршеном средњом школом.

Табела 2: Образовна структура становништва града Лозница

Ниво образовања	Број становника
Основна школа (I CCC)	16.050
Средња школа (III CCC)	11.292
Средња школа (IV CCC)	21.096
Виша школа (VI CCC)	2.780

Факултет (VII CCC)	2.654
Укупно	53.872

ТРЖИШТЕ РАДА И ЗАПОШЉАВАЊЕ

У општини Лозници, према подацима Националне службе запошљавања, на крају октобра 2007. године евидентирано је 12.927 незапослених лица. Њихова образовна и полна структура приказана је табелом 3.

Табела 3: Образовна и полна структура незапослених лица у општини Лозница – октобар 2007.год.

занимање	укупно	18 година	19 - 25 година	26 - 30 година	31 - 40 година	41 - 50 година	Преко 50 год.
назив	свега/жена	свега/жена	свега/жена	свега/жена	свега/жена	свега/жена	свега/жена
Укупно за I CCC	3161 - 1715	47 - 22	293 - 174	392 - 272	924 - 575	709 - 396	796 - 276
Укупно за II CCC	617 - 290	4 - 2	65 - 41	58 - 35	141 - 56	227 - 103	122 - 53
Укупно за III CCC	4922 - 2349	126 - 49	1052 - 521	585 - 312	1213 - 644	1194 - 570	752 - 253
Укупно за IV CCC	3458 - 2270	3 - 3	676 - 414	417 - 286	969 - 661	1009 - 696	384 - 210
Укупно за V CCC	227 - 43	0 - 0	20 - 16	4 - 0	11 - 5	86 - 17	106 - 5
Укупно за VI-1 CCC	334 - 192	0 - 0	43 - 32	58 - 45	57 - 40	91 - 54	85 - 21
Укупно за VI-2 CCC	4 - 2	0 - 0	0 - 0	0 - 0	2 - 0	2 - 2	0 - 0
Укупно за VII-1 CCC	202 - 98	0 - 0	16 - 12	51 - 28	43 - 26	46 - 21	46 - 11
Укупно за VII-2 CCC	2 - 1	0 - 0	0 - 0	0 - 0	1 - 1	0 - 0	1 - 0
Укупно за VIII CCC	0 - 0	0 - 0	0 - 0	0 - 0	0 - 0	0 - 0	0 - 0
Укупно за нестручне (I + II)	3778 - 2005	51 - 24	358 - 215	450 - 307	1065 - 631	936 - 499	918 - 329
Укупно за стручне (III – VIII)	9149 - 4955	129 - 52	1807 - 995	1115 - 671	2296 - 1377	2428 - 1360	1374 - 500
Укупно	12.927 - 6960	180 - 76	2165 - 1210	1565 - 978	3361 - 2008	3364 - 1859	2292 - 829

Учешће запослених у становништву старом од 15 до 64 године општини Лозница износи 27 %, што је значајно мање од републичког просека (36 %).

Такође стопа незапослености у јануару 2005. године је износила 46,8 %, што је у односу на стопу незапослености на нивоу Републике (30 %) знатно више.

Здравство

У граду Лозници значајна пажња се посвећује здравственој заштити.

Организациона структура Здравственог центра „Др Миленко Марин“ је следећа: Општа болница и Дом здравља у Лозници, здравствени центар у Вискози, домови здравља у Малом Зворнику и Крупњу, док су у селима смештене амбуланте.

Број становника који гравитира ка Здравственом центру Лозница, креће се између 140 и 150 хиљада, а здравствене услуге се пружају и лицима из Републике Српске.

Привреда

Просечна зарада запослених у децембру месецу 2008. године у општини Лозница износила је 40.478,00 динара бруто, тј. 28.996,00 динара нето, док је просечна бруто зарада на нивоу Републике Србије за наведени месец износила 46.944,00 динара а нето 33.613,00 динара.

У привреди, у октобру 2007. године, просечна нето зарада је износила 13 954,00 динара, док је у ванпривреди просечна нето зарада 30.485,00 динара.

С обзиром на велики број незапослених и велики пад привредне активности, као и на неоптималну привредну структуру, општина Лозница је 2004. године проглашена једном од девастираних подручја у Републици Србији.

Постојећа привредна структура у граду Лозници, у којој доминирају трговина и пољопривреда, резултат је драстичног пада нивоа индустријске производње.

Према подацима с почетка 2005. године, на територији општине Лознице било је регистровано 574 предузећа, од којих је 83 % у приватној својини. Такође је регистровано 2.227 приватних предузетника, који се највећим делом, у готово половини случајева, баве занатством.

Сектор малих предузећа и приватно предузетништво су се током кризних година показали као највиталнији део лозничке привреде, обезбеђујући запошљавање и приходе становништва.

Иако је важећи Закон о приватизацији ступио на снагу још 2001. године, процес приватизације у граду Лозници није далеко одмакао.

ГЛАВНЕ ПРИВРЕДНЕ ГРАНЕ

Пољопривреда

У граду Лозници, пољопривредне површине чине 59 % укупне територије, где доминирају њиве и баште, са учешћем чак 4/5. Пољопривредна производња оријентисана је на следеће гране: воћарство, ратарство, повртарство и сточарство.

Повољни природни услови за развој пољопривреде у граду Лозници нису оптимално искоришћени, па се може констатовати да је пољопривредна производња у Лозници, по свом карактеру екстензивна. Мала просечна величина поседа, сваштарска производња, неоптимално коришћење механизације, недостатак средстава за инвестиције и недовољна едукованост пољопривредних произвођача се могу дијагностиковати као главни проблеми пољопривреде у лозничком крају.

Главни ресурси града Лознице су: обрадива земља, реке, бројне шуме и налазишта метала и руда.

Трговина

Трговина је, уз пољопривреду, главна привредна активност у Лозници, о чему говоре подаци да је 2003. године у укупној запослености учествовала са 12 %, а у креирању народног

дохотка са 27 %. Такође, у структури регистрованих предузећа, доминирају трговинска предузећа, која чине готово 40 % укупног броја.

Туризам

Град Лозница има изузетне потенцијале за развој туризма током целе године (здравственог туризма). Овде се, пре свега мисли на две бање – Бања Ковиљача и Бања Бадања – које уживају статус специјалних болница за рехабилитацију, али и интересантних туристичких дестинација.

Бања Ковиљача „Лепотица Подриња“, налази се у подножју планине Гучево, на десној страни реке Дрине. Представља једну од најпознатијих бања у Србији, захваљујући минералним сулфатима водама које поседују лековита својства, позната још из времена старих Римљана, али које су почеле да се користе у лечењу тек 1898. године. Данас је постала важан центар за рехабилитацију и за лечење ортопедских и неуролошких болести. Због тога је Бања Ковиљача веома значајна за развој туризма и економије града Лознице.

Поред Бање Ковиљаче постоји и Бања Бадања, која је статус „Специјалне болнице за рехабилитацију“, стекла 2004. године и за коју се може очекивати да у будућности постане значајна туристичка дестинација.

На седам километара од Лознице, налази се Тршић, родно место Вука Стефановића Караџића, оца савременог српског језика. У знак сећања на њега, у Тршићу и Лозници, сваке године се одржава Вуков сабор, као једна од најзначајнијих и највећих културних манифестација у Србији. Такође, Тршић је и идеално место за одмор и рекреацију.

Оно што се у овом тренутку може уочити као главно ограничење за развој туризма у Лозници јесте лоше стање инфраструктуре, првенствено путне мреже. Иако је овај проблем заједнички за све привредне и остале друштвене активности у Лозници, он нарочито ограничава развој туризма.

Спортски клубови

У граду Лозници регистровано је 68 спортских клубова . Такође, постоје две установе које се баве развојем и популаризацијом спорта: Установа за физичку културу „Лагатор“ и Дом младих „Соколана“.

Установе у области културе

- Центар за културу „Вук Караџић“
- Библиотека завичајна „Вук Караџић“

Стратешка документа

Стратешка документа која су у Лозници урађена у области локалног, економског, привредног и социјалног развоја:

1. Стратегија дугорочног привредног развоја општине Лозница (2006.) – имплицирала општина Лозница, у сарадњи са републичким стручним институцијама;
2. Акциони план Локалног економског развоја општине Лозница (2006.) – у сарадњи општине са USAID -ом, документ је сачинила поменута Комисија. Цео пројекат је реализован као део USAID- овог МЕГА програма;
3. Стратегија социјалне заштите општине Лозница, донета 20.12.2007. године

Развојне карактеристике града Лознице

- Врло погодан географски положај
- Солидна путна мрежа
- Високо квалитетна урбанистичка локација
- Велики људски ресурси
- Просечан проценат образованог становништва
- Уређена индустријска зона
- Мала заступљеност индустријске производње

Предности града Лознице

- Град поред реке
- Доступност железничког саобраћаја
- Релативна близина главних (великих) градова, Београда, Новог Сада
- Близина граничних прелаза са Републиком Српском и БИХ
- Доступно грађевинско земљиште
- Развијен приватни сектор
- Развијен туризам
- Квалитетно обрадиво земљиште
- Реке
- Бројне шуме
- Налазиште метала и руда

Проблеми Лознице

Поред свих набројаних предности град Лозница, као и већина градова има својих проблема који се могу сврстати у неколико група:

1. Препреке везане за успорен процес прикључивања ЕУ, недостатак неопходних системских закона потребних за бржи развој, успорен процес децентрализације власти и фискалне децентрализације, скупа кредитна средства и споро увођење мера које подстичу отварање, рад и развој малих и средњих предузећа;
2. Инфраструктурни проблеми, везани пре свега са саобраћај, канализацију, проблем депоновања отпада и сл;
3. Недостатак детаљних регулационих планова;
4. Неповољна старосна и професионална структура становништва, неповољан природни прираштај, велик број незапослених, пораст сиромаштва, велики број избеглих и ИРЛ са нерешеним стамбеним проблемом и немогућности решавања истог без помоћи шире друштвене заједнице

Лозница има статус града.

Органи града су:

- Скупштина града
- Градоначелник
- Градско веће
- Градска управа

Скупштина града има 59 одборника.

Градоначелника бира Скупштина града из реда одборника, на период од четири године, тајним гласањем.

Градско веће чине: градоначелник, заменик градоначелника, као и 10 чланова Градског већа.

Градска управа за обављање послова из надлежности образовала је следећа одељења:

1. Одељење за рад органа града и заједничке послове
2. Одељење за општу управу
3. Одељење за привреду
4. Одељење за финансије и друштвене делатности
5. Одељење за планирање и изградњу
6. Одељење за инспекцијске послове
7. Одељење локалне пореске администрације
8. Одељење за локални економски развој

Поглавље 2

ИНФОРМАЦИЈА О ИЗБЕГЛИМ И ИНТЕРНО РАСЕЉЕНИМ ЛИЦИМА У ГРАДУ ЛОЗНИЦА

Сиромаштво избеглица и ИРЛ је вишеструко по својој природи и састоји се од материјалног сиромаштва и различитих облика људског сиромаштва, проблемима у приступу основним људским правима и услугама, разним правним проблемима и психо-социјалним проблемима услед друштвеног искључења, маргинализације, дискриминације и др.

Када се говори о материјалном сиромаштву, процене и истраживања која су рађена и која су коришћена у изради Стратегије за смањење сиромаштва (WFP ,CES MECON 2000) показују да је сиромаштво у наведеним категоријама duplo веће него у укупној популацији (око 12% људи у укупној популацији и око 25% међу избеглицама и ИРЛ је на линији или испод линије сиромаштва у Србији). Нагли прекид (промене) социјалног, економског и културног контекста у ком живе ставио их је у позицију ускраћености свих врста ресурса: прихода, имовине, друштвених мрежа и емотивне сигурности. Они се осећају као људи који нигде не припадају.

Због дугог периода ратова, политичких тензија, честих промена услова за повратак у земљу порекла и лоше економске ситуације у региону они још увек нису у стању да донесу јасну одлуку о својој будућности – да ли да остану у Србији или да се врате у земљу порекла.

С обзиром да је око 70% избегличке популације у Србији, на попису 2001. године одабрало локалну интеграцију као модел окончања избеглиштва, очито је да ће подршка у процесу интеграције избеглих лица представљати један од важнијих циљева наше социјалне политике.

Проблеми правне природе код избеглих и ИРЛ

Проблеми правне природе код избеглих и ИРЛ су бројни, почевши од непотпуне документације, немогућности прибављања документације у земљи порекла, имовинских права, уништеној - узурпираној имовини у земљи порекла, смањеној слободи кретања, немогућност повратка у земљу порекла, проблеми који су иницирани преузимањем држављанства Републике Србије, при чему се решавањем правног статуса социјални и материјални положај није битно изменио. Решавање ових проблема превазилази ресурсе на локалном нивоу.

Комесаријат за избеглице, неке НВО, СДФ (Српски демократски форум), Група 484, Праксис, Групе самопомоћи међу избеглим и ИРЛ баве се овом проблематиком и међусобно су добро повезане.

Кретање избеглих и ИРЛ на подручју града Лозница за период 1991. - 2008. година

Географски положај града Лознице, близина граничног прелаза „Трбушница - Шепак“, релативна близина граничног прелаза „Каракај“ код Малог Зворника, као и велики број родбинских веза како за велики број лица из БИХ тако и једним делом за лица из Републике Хрватске и Републике Српске Крајине (РСК) битно је утицало да велики број избеглих и прогнаних лица одабере град Лозницу као крајњу дестинацију за своје ново боравиште.

Број избеглих лица након избијања ратних дејстава на простору бивше СФРЈ од 1991. године имао је узлазни тренд, тако да је највећи број тих лица био евидентиран на попису 1996. године и износио је 26.734 избегла лица.

Коначним решавањем свог избегличког статуса, добровољном репатријацијом, локалном интеграцијом након добијања држављанства (држављанства СРЈ, СЦГ и РС), одласком у треће земље, од 1999. године тај број почиње да се смањује.

Ову констатацију најбоље потврђују подаци са пописа избеглица из 2001. године, када је у то време у општини Лозници пописано 14.535 избеглих и прогнаних лица, а најдрастичнији пример ове тврдње је задња регистрација која је била у временском периоду од 27.11.2004. до 25.01.2005. године на коју се одазвало 4.596 лица.

Од тог броја 2.338 избеглих лица је добило потврду о продуженом избегличком статусу а самим тим и нове избегличке легитимације, а за 2.258 избеглих лица укинута је избеглички статус по службеној дужности.

ОПШТИ ПОДАЦИ О ИЗБЕГЛИМ И ИНТЕРНО РАСЕЉЕНИМ ЛИЦИМА НА ПОДРУЧЈУ ГРАДА ЛОЗНИЦА

- 23.08. 1991. године долазак првих избеглица из Републике Хрватске;

- 1996. године попис Републичког Комесаријата за избеглице - 26.734 избеглих лица;

- Укупан број евидентираних лица од 1992. до 1998. године који су избегли са територије бивше СФРЈ:

Избеглице из БиХ, Републике Хрватске и Словеније	20.946
Прогнаника из Републике Српске Крајине (РСК)	1.275
Укупно	22.221

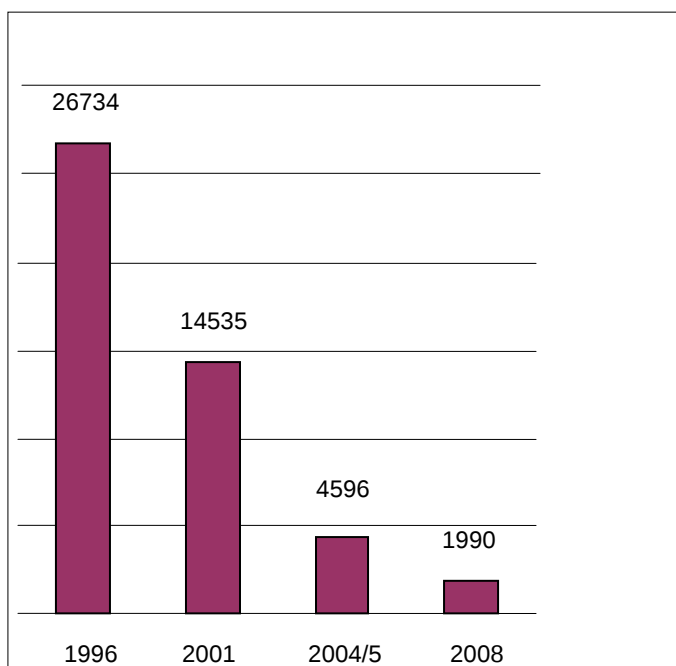
- 2001. године попис Републичког Комесаријата за избеглице – 14.535 избеглих и прогнаних лица;

- Са Косова и Метохије на територији општине Лозница евидентирано је 215 интерно расељених лица, а сада на територији града борави 170;

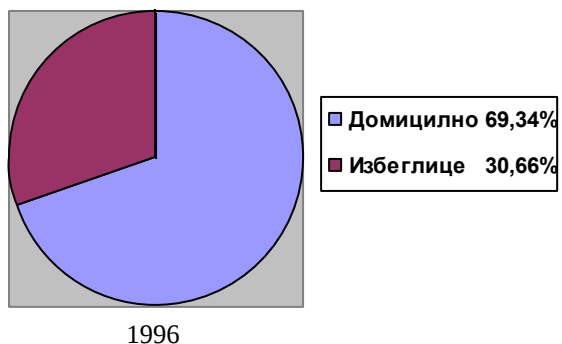
- На регистрацију избеглих лица у временском периоду од 27.11.2004. до 25.01.2005. године одазвало се 4.596 лица;

- Пресек пред израду Локалног акционог плана (ЛАП) по подацима Републичког Комесаријата за избеглице у Београду - 1.990 избеглих лица

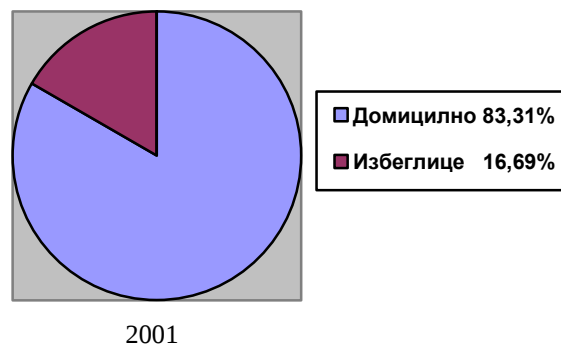
**Приказ: Смањење броја избеглих лица на територији града Лозница
од 1996. до 2008. године**

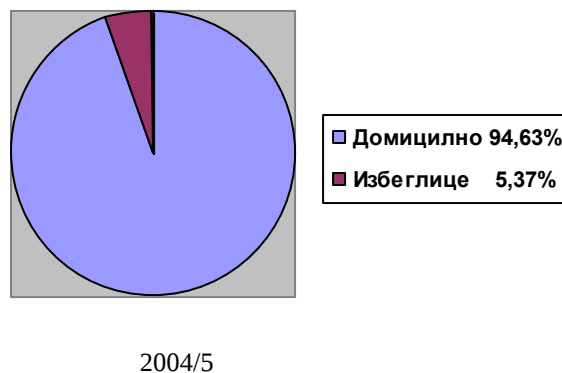
Приказ: Однос броја избеглих лица у односу на домицилно становништво

1996

2001

2004/5

2008

Поред великог броја избеглих лица која су боравила у граду Лозници, што је захтевало у великој мери ангажовање људских и материјалних ресурса око њиховог прихвата, смештаја, материјалне помоћи и сл. у Лозници је био стациониран један од четири прихватна центра у Републици Србији, „Прихватни центар“ у Бањи Ковиљачи кроз који је прошло преко 50.000 људи, којима је требало указати примарну помоћ (медицинску, помоћ у храни и друге видове помоћи), што је додатно оптеретило постојеће ресурсе.

С циљем сагледавања социјалне структуре избегличке популације на територији града Лознице прикупљањем података, о овој категорији становништва дошло се до следећих података :

- Да велики број породица избегличке популације и ИРЛ нема решено стамбено питање, чему у великој мери доприноси нерешено питање имовине у земљи порекла (немогућност продаје, замене и сл.);
- Да ова популација види решење својих стамбених проблема куповином станова на кредит, откупом напуштених сеоских домаћинстава, кроз Пројекат „Социјално становање у заштићеним условима“, помоћ у грађевинском материјалу , као и градња монтажних кућа;
- Да међу избеглицама и ИРЛ има велики број незапослених, што има за последицу повећање сиромаштва;
- Да је висока старосна структура ове популације;
- Да је релативно низак ниво образовања међу овом популацијом;
- Пасивност избеглица и ИРЛ по питању интеграције у локалну средину

Повереништво за избеглице у Лозници је у току 2007. године извршило анкету са избеглим лицима по питању решавања стамбеног питања преко Кредитне линије Банке за развој Савета Европе и дошло до податка да око 70 избегличких породица жели, а и може, свој стамбени проблем да реши путем кредита тј. отплатом станова и куповином на 19 година.

За овај вид трајне интеграције избеглих лица на подручју града Лознице обезбеђена је катастарска парцела КП 2172/1 у површини од 52,43 ара која је намењена за изградњу евентуалних будућих станова за избегла лица и домицилно становништво.

Локална самоуправа потписала је писмо о намерама 04.04.2007. године да је заинтересована да се путем кредитне линије Банке за развој Савета Европе у граду Лозници граде станови по субвенционираној цени која ће бити 20-30 % нижа од тржишне.

Тржишна вредност инфраструктурно опремљене парцеле по процени Пореске управе у Лозници износи 2.000 Еура у динарској противвредности, тј. укупан унос је 104.860 Еура.

Из свега претходно наведеног може се закључити да су два проблема доминантна када је у питању избегличка популација а то су:

-нерешено стамбено питање

-проблем незапослености и повећање сиромаштва

Да бисмо извели одговарајуће релевантне закључке дајемо табеларни приказ полне, старосне, образовне структуре избегличке популације као и њиховог радног статуса :

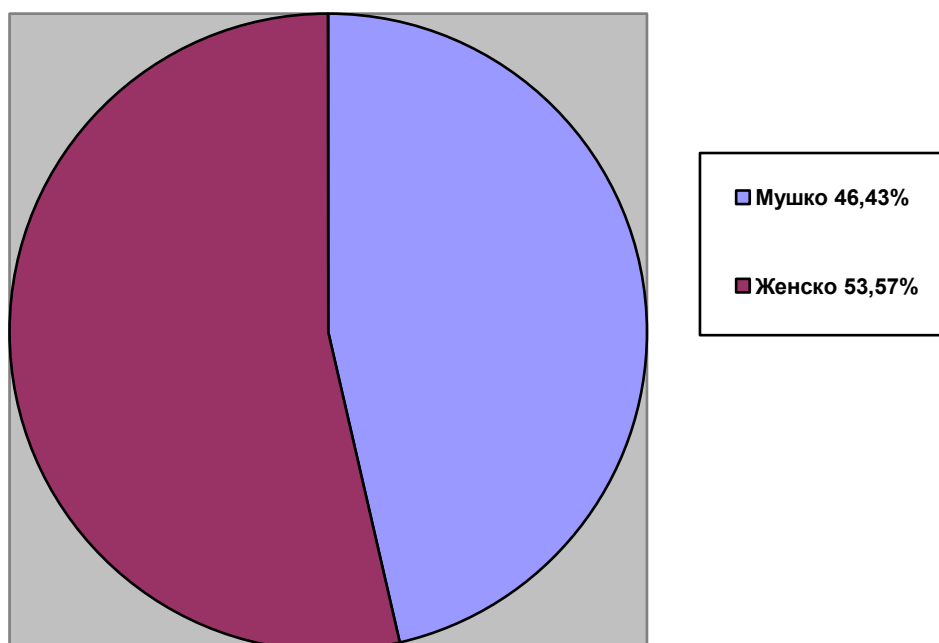
ТАБЕЛАРНИ ПРИКАЗИ СТРУКТУРА ИЗБЕГЛИЧКЕ ПОПУЛАЦИЈЕ

Табела 1. - Полна структура

ПОЛ	БРОЈ ИЗБЕГЛИХ ЛИЦА	%
МУШКИ	924	46,43
ЖЕНСКИ	1066	53,57
УКУПНО:	1990	100

Графикон 1. - Полна структура

Графикон 1. Полна структура избеглих лица на нивоу града Лозница

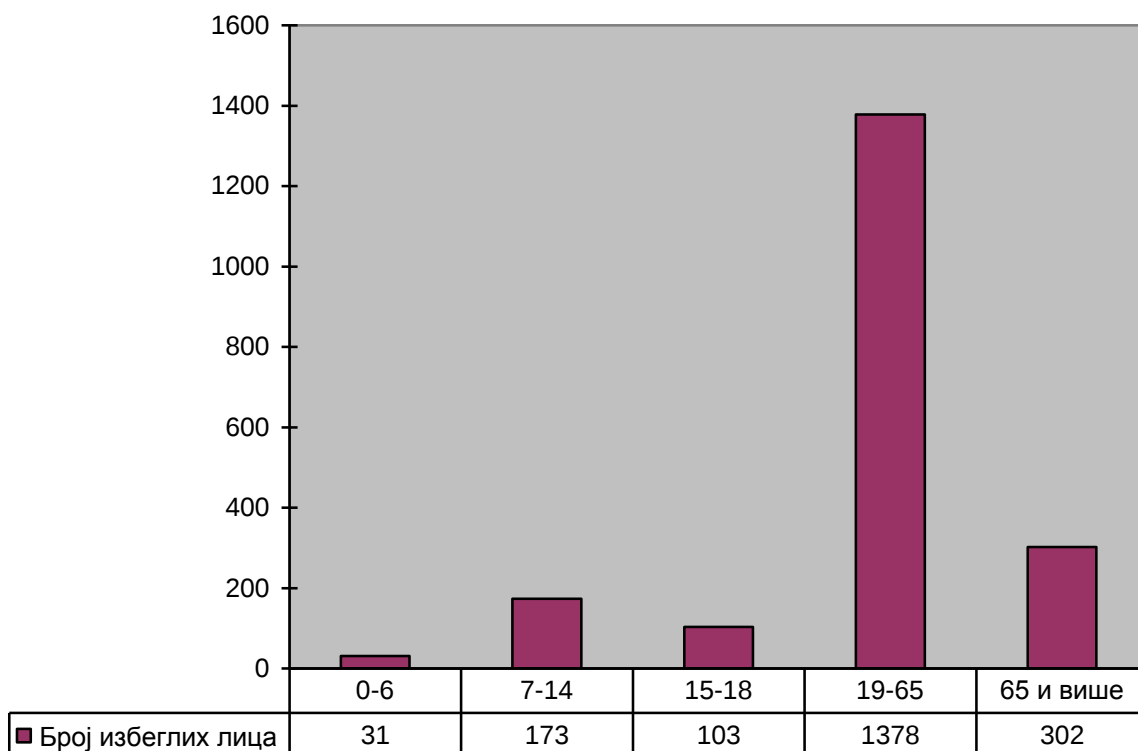

Табела 2. - Старосна структура

СТАРОСТ (ГОДИНЕ)	БРОЈ ИЗБЕГЛИХ ЛИЦА	%
0-6	31	1,55
7-14	173	8,67
15-18	103	5,18
19-65	1378	69,43
65 И ВИШЕ	302	15,17
УКУПНО:	1990	100%

Графикон 2. - Старосна структура

Графикон 2. Старосна структура избеглих лица на нивоу града Лозница

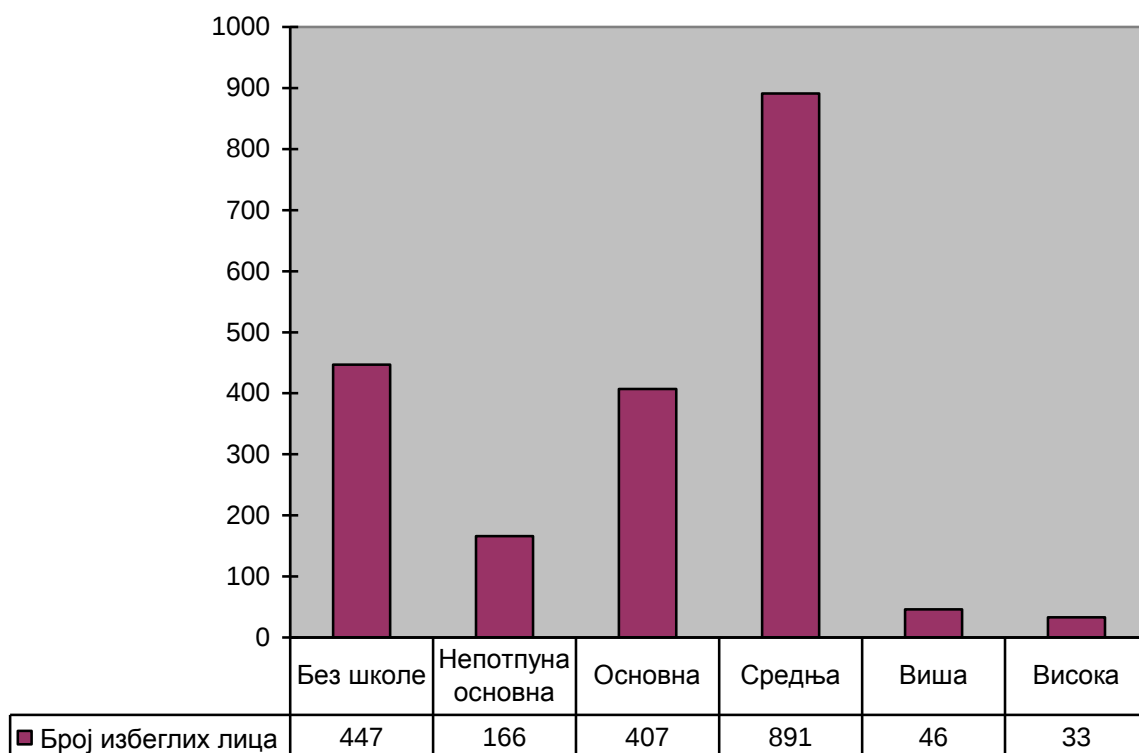

Табела 3. - Образовна структура

ШКОЛСКА СПРЕМА	БРОЈ ИЗБЕГЛИХ ЛИЦА	%
БЕЗ ШКОЛЕ	447	22,47
НЕПОТ.ОСН.ШКОЛА	166	8,35
ОСНОВНА ШКОЛА	407	20,45
СРЕДЊА	891	44,77
ВИША	46	2,31
ВИСОКА	33	1,65
УКУПНО:	1990	100

Графикон 3. - Образовна структура

Графикон 3. Образовна структура избеглих лица на нивоу града Лозница

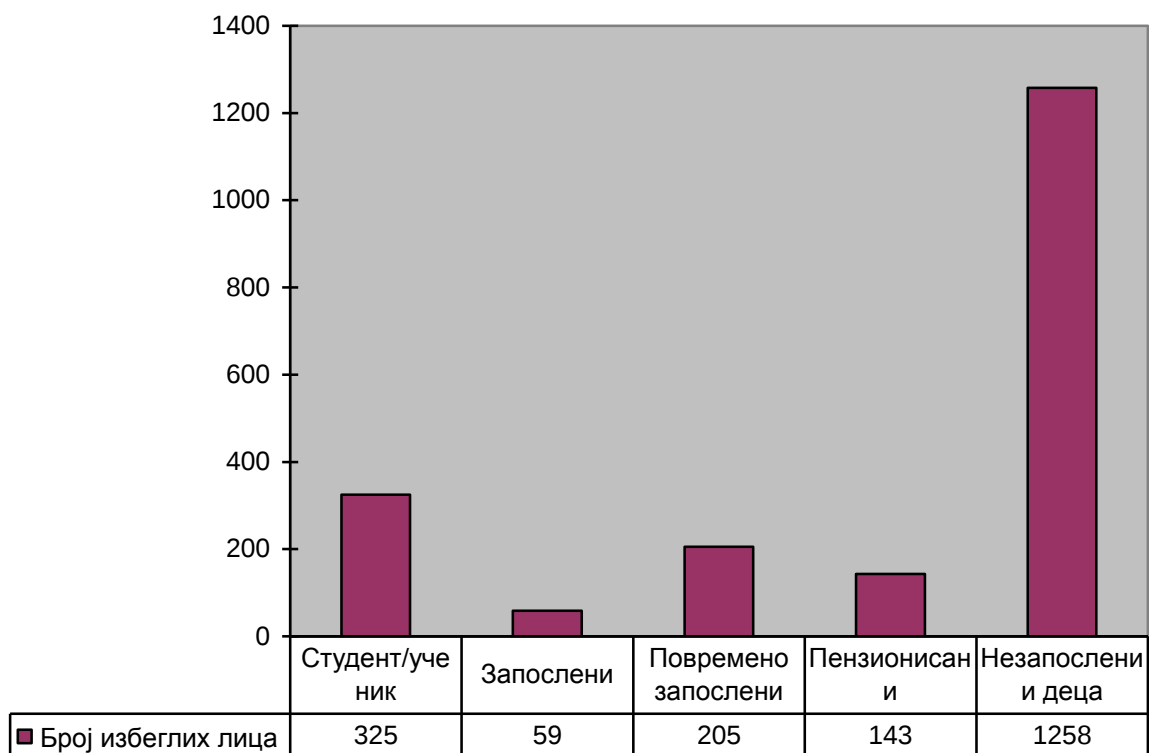

Табела 4. - Радни однос

СТАТУС ЛИЦА	БРОЈ ИЗБЕГЛИХ ЛИЦА	%
СТУДЕНТ/УЧЕНИК	325	16,33
ЗАПОСЛЕНИ	59	2,96
ПОВРЕМЕНО ЗАПОСЛЕНИ	205	10,31
ПЕНЗИОНИСАНИ	143	7,18
НЕЗАПОСЛЕНИ И ДЕЦА	1258	63,22
УКУПНО:	1990	100

Графикон 4. - Радни однос

Графикон 4. Радни однос избеглих лица на нивоу града Лозница

На подручју општине Лозница, сада града Лозница налазило се пет (5) регистрованих колективних центара и то:

- КЦ „Прихватни центар“ у Бањи Ковиљачи;
- Вила „Босна“ у Бањи Ковиљачи;
- Вила „Ковиљача“ у Бањи Ковиљачи;
- Хотел „Београд“ у Бањи Ковиљачи;
- КС „Зајача“ у Зајачи

Свих пет колективних центара затворено је уз сагласност Републичког Комесаријата у Београду а уз подршку УНХЦР –а и италијанске невладине организације ИНТЕР – СОС у 2004. и 2005. години.

У наведеним колективним центрима боравило је и преко 500 избеглих, прогнаних и интерно расељених лица.

За сва избегла, прогнана и интерно расељена лица која су боравила у овим колективним центрима обезбеђен је алтернативни смештај или други видови помоћи, као што су:

- Други колективни центри у Републици Србији;
- Геронтолошки центар за стара лица;
- ПИ - КАП програм (новац, роба, бела техника итд.);
- Грађевински материјал;
- Откуп сеоских домаћинастава са окућницом;
- Смештај у објекте за „Социјално становање у заштићеним условима“ у Лозници

У току 2006. године извршена је адаптација и реконструкција КЦ „Прихватни центар“ у Бањи Ковиљачи за потребе тражиоца азила на основу одлуке Владе Републике Србије у Центар за азил.

Званично отварање Центра за азил у Бањи Ковиљачи било је 20.12.2008. године и од тада Комесаријат за избеглице Републике Србије започео је руковођење центром.

На подручју града Лознице тренутно не постоји ниједно регистровано удружење избеглих лица, али је у једном кратком временском периоду у 2003. години једно удружење покушало да функционише на овим просторима али без резултата и врло брзо је престало са радом.

Као последица кулминације Албанског сепаратизма од 1999. године на Косову и Метохији, на подручју града Лознице привремено боравиште је нашло 276 интерно расељених лица.

Временом се тај број смањивао услед миграције ИРЛ ка југу Србије из опште познатих разлога (могућност обиласка некретнина на КиМ, лакшег контакта са родбином која није избегла, преузимање плате оних који су били у радном односу у јавним предузећима и сл), да би приликом регистрације ИРЛ, 2000. године било регистровано 215 лица. Тренутно је на подручју града Лознице евидентирано 170 ИРЛ.

Поглавље 3

АНАЛИЗА СИТУАЦИЈЕ И ЗАКЉУЧЦИ

Ово поглавље обухвата четири врсте квалитативних анализа:

1. Преглед документације релевантне за питање избеглих и ИРЛ
2. Анализа стања
3. Анализа заинтересованих страна
4. Анализу проблема са закључцима

На основу увида приказаних података у наведеним табелама, услед нерешеног стамбеног питања, ниске образовне структуре, ниске стопе запослености, повећања степена сиромаштва, намеће се потреба стамбеног збрињавања по принципу доградње новозапочетих кућа, адаптација постојећих, изградњом нових стамбених јединица, откупом напуштених сеоских домаћинстава, градњом монтажних кућа у сарадњи са Комесаријатом Републике Србије и НВО за пружање помоћи избеглим, прогнаним и интерно расељеним лицима. Такође је евидентна потреба за дошколовавањем и преквалификацијом према потребама тржишта рада као и за обављање самосталне делатности.

1. Преглед документације обухватио је неколико кључних међународних, националних и других стратешких докумената релевантних за ову област као и актуелни законски оквир који регулише питања избеглих лица у Републици Србији и то су:

- * Конвенција UN о статусу избеглица (1951)
- * Женевска конвенција која регулише рад Црвеног крста (1949)
- * Национална стратегија за решавање питања избеглих и ИРЛ (2002)
- * Закон о избеглицама (1992)
- * Стратегија за смањење сиромаштва (2003)
- * Национална стратегија одрживог развоја (2008)
- * Национална стратегија привредног развоја Републике Србије 2006-2012
- * Национална стратегија запошљавања 2005-2010
- * Стратегија регионалног развоја 2007-2012
- * Стратегија развоја пољопривреде
- * Стратегија развоја социјалне заштите

Актуелни законски оквир за питање избеглица је Закон о избеглицама. С обзиром на уочену потребу да тај Закон боље прати актуелне потребе и питања избеглица, сачињен је Предлог Закона о изменама и допунама Закона о избеглицама, али он још није усвојен.

Најважнији закључци ове анализе су следећи:

- Национална Стратегија за решавање питања избеглих и интерно расељених лица дефинише основне правце деловања - обезбеђивања услова за повратак и обезбеђење услова за локалну интеграцију, што је потпуно у складу са међународно прихваћеним циљевима за решавање положаја избегличке популације;

- Град Лозница није до сада донео стратешки документ из ове области иако је избегличку популацију препознао као посебно осетљиву групу;

На нивоу града Лознице урађена је Стратегија дугорочног привредног развоја и Стратегија социјалне заштите општине Лозница

2. Анализа стања у локалној заједници по питањима унапређења положаја избеглих и ИРЛ извршена је кроз идентификацију досадашњих активности и резултата у овом домену и сагледавања позитивних капацитета и слабости локалне заједнице, као и могућности и препреке са којима се суочава у свом радном окружењу.

Програми и пројекти који су реализовани до сада у граду Лозница су следећи:

Редни број	Број избегличких породица укључених у трајну интеграцију	Брсте пројекта и помоћи	Донатори и организације	Вредност донације
1.	Четрдесет две (42) породице Тридесет (30) породица Осам (8) породица	Додела грађевинског материјала за градњу нових започетих кућа са свом потребном документацијом	- МОВИМОНДО - ИНТЕР – СОС -ЕВРОПСКА ПЕРСПЕКТИВА	ОКО - 77.500 ЕУРА - 80.000 ЕУРА - 32.000 ЕУРА
2.	Осам (8) породица	Адаптација и реконструкција старих кућа са свом потребном документацијом	-МОВИМОНДО	17.000 ЕУРА
3.	Шест (6) породица	Откуп сеоских домаћинстава са окућницом са свом потребном документацијом	МЕЂУНАРОДНА ОРГАНИЗАЦИЈА ЗА МИГРАЦИЈУ (И.О.М.)	42.000 ЕУРА
4.	Седамнаест (17) породица	Пољоприврени програм	ХУМАНИТАРНА ОРГАНИЗАЦИЈА ЗА ПОБОЉШАЊЕ ОПШТИХ ЖИВОТНИХ УСЛОВА „ВИЗИЈА“	21.000 ЕУРА
5.	Двадест (20) породица Дванаест (12) породица	Доходовни пројекти	-МОВИМОНДО -ЕВРОПСКА ПЕРСПЕКТИВА	5.000 ЕУРА 10.000 ЕУРА
6.	Три (3) објекта Двадесетједна (21) породица	Изградња објеката за „Социјално становање у заштићеним условима“	-СДЦ -ХОУСИНГ ЦЕНТАР -УНХЦР -ЕВРОПСКА АГЕНЦИЈА ЗА РАЗВОЈ И РЕКОНСТРУКЦИЈУ	ОКО 330.000 ЕУРА
7.	Један (1) објекат	Адаптација и реконструкција Прихватног центра у Бањи Ковиљачи	-УНХЦР -ИНТЕР СОС	ОКО 220.000 ЕУРА
8.	Пет (5) објеката	Затварања Колективних центара у Б.Ковиљачи и Зајачи и прелазак избеглих и ИРЛ у приватни смештај	-РЕПУБЛИЧКИ КОМЕСАРИЈАТ ЗА ИЗБЕГЛИЦЕ -УНХЦР ИНТЕР СОС	-Смештај у Геронтолошке центре -Одлазак у иностранство -Пи-Кап програм -Премештај у друге КЦ у Републици Србији

Најважнији закључци ове анализе су:

- Локална самоуправа је отворена да заједно са осталим актерима ради на унапређењу положаја избеглих и ИРЛ-а;
- Недовољно се користе стручни људски капацитети и недовољно искоришћавају могућности да се средства прибаве изван локалне средине;
- Неусклађеност школског образовног система и неадекватна образовна структура са потребама привреде отежава економски положај ове категорије и њихово запослење;
- Искуство установа, невладиних организација и локалне самоуправе у спровођењу пројеката отвара могућност добијања донаторских средстава која су неопходна за испуњење свих активности Локалног акционог плана што би требало да допринесе превазилажењу препрека као што су неповољна политичка и економска ситуација у земљи

3. Анализа заинтересованих страна:

Кључни партнери у локалној самоуправи ради решавања проблема избеглих и ИРЛ су:

* Локална самоуправа (давање субвенција јавним и приватним предузећима у циљу повећања стопе запослености код избеглих и ИРЛ и пружање помоћи у решавању стамбених питања, организовањем квалитативних програма доквалификације - преквалификације за потребе овдашњих послодавца, или започињања сопственог бизниса, пружање бесплатне правне помоћи;

* Комесаријат за избеглице Републике Србије, обавља послове који се односе на: утврђивање статуса избеглица, збрињавања избеглица, вођења евиденције о избеглицама утврђене Законом, усклађивања пружања помоћи избеглицама од стране других органа и организација у земљи и иностранству и старање о равномерном и благовременом пружању те помоћи, обезбеђивање смештаја односно размештаја избеглица и ИРЛ, обезбеђивање услова за повратак избеглица на подручја која су напустили или друга подручја, итд;

* Центар за социјални рад Лозница је вишефункционална стручна установа социјалне заштите и представља базичну установу стручног рада и услуга у социјалној заштити у којој се непосредно или посредно задовољава већина социјално-заштитних потреба грађана и њихових породица;

* Центар за социјални рад у Лозници врши надзор и прати функционисање два објекта за „Социјално становање у заштићеним условима“ у Лозници улица Кајмакчаланска бб, где је смештено 13 породица од чега су 10 избегличке, а 3 домицилне,;

* Здравствене установе пружају услуге примарне, секундарне здравствене заштите и специјалистичке прегледе;

* Образовне институције кроз своје програмске активности обухватају и пружају могућност избеглим и ИРЛ да стекну одређено образовање и преквалификацију;

* Национална служба за запошљавање спроводи различите програме подршке запошљавању незапослених, радно способних који активно траже посао;

* Невладине организације које имају своје активности, а које се односе на хуманитарну помоћ, обезбеђења помоћи у прибављању докумената, правне помоћи и сл (Српски демократски форум, Праксис, Црвени крст Лозница , УНХЦР, Група 484)

Анализа проблема избеглих и интерно расељених лица је показала да су њихови главни проблеми следећи:

* Нерешено стамбено питање је кључни проблем избеглих и ИРЛ на подручју града Лозница, додатно га оптерећује статус имовине у земљи порекла (нарочито у Хрватској) који још увек није решен. Лица са подручја Босне и Херцеговине успела су да остваре своје станарско право и поврате имовину али уколико није у питању приватна, која је махом уништена. Лица са подручја Хрватске нису успела да поврате своје станарско право, а приватна имовина је углавном уништена или са великим степеном оштећења. Њихово учешће у процесу обнове своје приватне имовине на подручју Хрватске било је веома мало, с обзиром да су услови тих програма били у супротности са њиховим опредељењима (одрицање од избегличког статуса и трајни повратак у Хрватску);

* Висок степен незапослености избеглих и ИРЛ у локалној заједници који нису били обухваћени до сада ни једним пројектом Националне службе за запошљавање за преквалификацију, самозапошљавање;

* Висок степен сиромаштва међу избеглим и ИРЛ је логична последица околности под којима живе (недостатак материјалних средстава, трошкови везани за закуп стана, школовање деце и сл.);

* Недовољни и неодговарајући социјално материјални подстицаји за интеграцију избеглих и ИРЛ услед недостатка адекватних програма, као и још увек присутних утицаја рата - посттрауматски ратни синдром, затвореност у тзв. неформалне групе (дружење са мештанима из истог села, регије из земље из које су избегли);

* Пасивност избеглих и ИРЛ која се огледа пре свега у недовољној активности избеглица и ИРЛ у циљу побољшања сопственог положаја;

* Непоседовање потребних личних докумената код ИРЛ из претходног места пребивалишта услед измештених или уништених матичних књига, неустављене системске сарадње са надлежним институцијама;

* Недовољна доступност здравствених услуга поготово лицима која нису остварила избеглички статус, или им исти није потврђен приликом регистрације избеглица 2004/05;

* Честе миграције ове популације без евидентирања у бази података

Закључци:

- Велики број избеглих лица интегрисао се до сада на територији града Лознице, (сопственим средствима, или уз помоћ одређених донатора), међутим према показатељима након спроведених анкета међу избегличком популацијом око 335 породица још увек није решило своје стамбено питање. Досадашњом динамиком решавања стамбеног проблема избеглих лица, односно оним што је до сада урађено по овом питању (посредством разних фондација) решен је само мали део стамбених питања ове популације;

- Непостојање одговарајућих програма, који би применом разних субвенција смањили степен сиромаштва међу избеглим и ИРЛ-а;

- Недостатак развојних програма, којима би се уз активну популациону политику на нивоу државе, привредни и социјални развој приближио домаћинству, пре свега породицама чији су чланови млађе старосне доби и који располажу могућностима за бављење производњом и у пољопривреди и ван пољопривреде;

- Недовољна активност избеглих и ИРЛ, у проналажењу инвеститора, донатора уз чију помоћ би решавали неке од својих наведених проблема;

- Здравствена заштита је обезбеђена само делу избегличке популације, што други део исте ставља у неравноправан положај;

- Честе миграције избеглих и ИРЛ без евидентирања нових адреса боравишта имају за последицу отежано проналажење тих лица, као и немогућност правног саобраћаја

Препоруке за будуће планирање унапређења положаја избеглих и интерно расељених лица

* Покренути иницијативу за већа финансијска издавања из Републичког фонда и донаторских фондова за решавање стамбеног питања избеглица и ИРЛ. За решавање овог питања постоји више начина: изградња стамбених јединица са више станова, додела монтажних кућа, откуп напуштених сеоских домаћинстава, помоћ у грађевинском материјалу, социјално становање у заштићеним условима;

* Идентификовати сопствене ресурсе који се могу усмерити у решавање проблема избеглих и ИРЛ-а;

* Умрежавање и ефикаснија сарадња локалне самоуправе и свих кључних актера значајних за решавање проблема избеглих и ИРЛ, уз коришћење свих стручних људских ресурса и досадашњег искуства различитих институција и организација;

* Повећати запошљавање преквалификацијом радно способног становништва избегличке популације за дефицитарна занимања и потребе послодаваца;

* Обезбедити квалитетне едукативне програме за самозапошљавање;

* Регулисати здравствену заштиту за сва избегла и ИРЛ-а

Поглавље 4

Приоритетне групе

Крајњи корисници ЛАП-а, за решавање проблема избеглих и ИРЛ су :

- 2.338 регистрованих избеглих лица са продуженим избегличким статусом као и најмање 2.258 избеглих лица која формално нису више у избегличком статусу а бораве на подручју града Лознице, а имају све карактеристике ове приоритетне групе;

- 170 интерно расељених лица (ИРЛ) са Косова и Метохије;

На бази критеријума који су пре свега базирани на видљивости и распрострањености проблема циљне групе, бројности циљне групе, незапослености и материјалном сиромаштву, степену угрожености циљне групе, овај ЛАП ће бити примарно усмерен на следеће:

- Избегла и ИРЛ-а која немају решено стамбено питање;

- Избегла и ИРЛ-а која немају одговарајућу стручну спрему за потребе привреде града Лознице;

- Избегла и ИРЛ-а која уз помоћ друштвене заједнице желе започети неки приватни бизнис-самозапошљавање

Поглавље 5

Општи и специфични циљеве

Полазећи од анализе стања, локалних ресурса и капацитета, као и од анализе потреба избеглих и интерно расељених лица, а у складу са националним стратешким опредељенима, дефинисани су следећи **општи циљеви**:

1. Унапређење материјалног положаја избегличке популације и ИРЛ кроз програме стамбеног збрињавања и побољшања њиховог социјално-економског положаја, интеграцијом избеглица и побољшањем услова живота ИРЛ на локалном нивоу;

2. Унапређење положаја избеглих и интерно расељених лица (ИРЛ) и других угрожених група у граду Лозница кроз мере олакшавања приступа информацијама и правима из различитих области живота

У оквиру наведених општих циљева, овим Локалним акционим планом утврђују се следећи **оперативни - специфични циљеви**:

СЦ 1: У периоду од 2009. до краја 2012. године обезбедити средства за изградњу 10 монтажних кућа за најугроженије породице избеглих и интерно расељених лица, која су власници парцела где је дозвољена градња;

СЦ 2: У периоду од 2010. до краја 2013. године откупом напуштених сеоских домаћинстава, стамбено обезбедити 3 породице годишње (укупно 12 породица);

СЦ 3: У току 2010. године обезбедити средства за изградњу 8 стамбених јединица, за најугроженије породице избеглих и ИРЛ, кроз “Социјално становање у заштићеним условима“ (80% станова за избегла и ИРЛ, а 20% за домаће социјално угрожено становништво);

СЦ 4: У периоду од 2010. до краја 2013. године обезбедити средства за побољшање услова становања за три породице годишње (укупно 12);

СЦ 5: У периоду од 2010. до краја 2013. године у сарадњи са Националном службом за запошљавање организовати 4 циклуса преквалификације по захтеву послодаваца (један циклус годишње за по 5 незапослених избеглих и ИРЛ), у циљу самозапошљавања, односно за потребе запошљавања у привредном сектору

Напомена:

Локална самоуправа обезбедила је парцелу за изградњу осам (8) стамбених јединица, за најугроженије породице избеглих и ИРЛ кроз „Социјално становање у заштићеним условима“ у Лозници ул. Кајмакчаланска бб. у продужетку већ урађена три (3) објекта, од чека би 80% станова припало избеглим и ИРЛ, а 20% станова за локално угрожено становништво

По процени Пореске управе у Лозници вредност парцеле је 1.000.000,00 динара, инфраструктурно опремљене, што је и учешће локалне самоуправе.

Поглавље 6

1. Специфични циљ: У периоду од 2009. до краја 2012. обезбедити средства за изградњу 10 монтажних кућа за најугроженије породице избеглих и интерно расељених лица, која су власници парцела где је дозвољена градња.

Активности	Време период	Резултати	Индикатори	Ресурси	Одговорн и актери	Партнери
1.1 Интервју са потенцијалним корисницима	I квартал 2009. - 2012. године	Укупан број пријављених избеглих и ИРЛ породица	Број заинтересов. породица	Повереник Заменик градоначел ника	Савет за миграције	Локална самоуправа
1.2. Обезбеђивање средстава	I квартал 2009. - 2012. године	Обезбеђена средства за изградњу монтаж. кућа	Висина обезбеђених средстава 120.000 Еура	Заменик градоначел ника Повереник	Савет за миграције	И.О.М. КИРС
1.3. Меморандум и утврђивање критеријума	I квартал 2009. - 2012. године	Потписан меморандум и утврђени критеријуми	Утврђени критеријуми	Комисија за избор корисника	Савет за миграције	И.О.М. КИРС
1.4. Расписивање огласа за заинтересоване	I квартал 2009. - 2012. године	Расписан оглас	Текст огласа	Комисија за избор корисника	Савет за миграције	И.О.М. КИРС
1.5. Разматрање приспелих захтева	II квартал 2009. - 2012. године	Утврђен предлог приспелих захтева	Број пријављених избегличких и ИРЛ породица	Комисија за избор корисника	Савет за миграције	И.О.М. КИРС
1.6. Избор и донош. одлуке о избору корисника	II квартал 2009. - 2012. године	Изабрано 10 породица -Донета одлука	Број породица које испуњавају услове -Ранг листа	Комисија за избор корисника	Савет за миграције	И.О.М. КИРС
1.7. Закључивање уговора са корисницима	IV квартал 2009. - 2012. године	Закључени уговори	Број збринутих избегличких и ИРЛ породица	Комисија за избор корисника	Савет за миграције	И.О.М. КИРС
1.8.Изградња монтажних кућа	III квартал 2009. - 2012. године	Изграђене монтажне куће	Број изграђених монтажних кућа 10	Комисија за избор корисника	Савет за миграције	И.О.М. КИРС
1.9. Медијска презентација	IV квартал 2009. - 2012. године	Информисање јавности	Новински чланци ЦД-презентација	Заменик градоначел ника Повереник	Савет за миграције	Локална средства информис.

2. Специфични циљ: У периоду од 2010 до краја 2013 године, откупом напуштених сеоских домаћинстава стамбено обезбедити 3 породица годишње (укупно 12 породица).

Активности	Време период	Резултати	Индикатори	Ресурси	Одговорни актери	Партнери
2.1. Интервју са потенцијалним корисницима	I квартал 2010-2013 године	Укупан број пријављених избеглих и ИРЛ лица	Број заинтересованих породица	Повереник	Локална самоуправа	Месне заједнице
2.2. Обезбеђивање средстава	I квартал 2010-2013 године	Обезбеђена средстава за откуп напуштених сеоских домаћинстава	Висина обезбеђених средстава 72.000 Еура	Заменик градоначелника Повереник	Локална самоуправа	КИРС Донатори
2.3. Доношење одлуке на Савету за миграције о расписивању конкурса	III квартал 2010-2013 године	Донета одлука	Донета одлука	Комисија за избор корисника	Комисија Локална самоуправа	НВО Центар за Соц.рад
2.4. Утврђивање и усвајање Правилника и критеријума	III квартал 2010-2013 године	Усвојен текст правилника	Текст правилника	Комисија за избор корисника Повереник	Комисија Локална самоуправа	НВО
2.5. Расписивање конкурса	III квартал 2010-2013 године	Расписан конкурс	Текст конкурса	Комисија за избор корисника	Комисија Локална самоуправа	Савет за миграције Донатори
2.6. Разматрање приспелих захтева и утврђивање предлога ранг листе	IV квартал 2010-2013 године	Утврђена ранг листа - предлог	Предлог ранг листе	Комисија за избор корисника	Комисија Локална самоуправа	Савет за миграције Донатори
2.7. Избор и доношење одлуке о избору корисника	IV квартал 2010-2013 године	Донета одлука	Сачињена ранг листа	Комисија за избор корисника	Комисија Локална самоуправа	Савет за миграције
2.8. Куповина напуштених сеоских домаћинстава	IV квартал 2010-2013 године	Купљене куће	Број купљених кућа	Комисија за избор корисника	Донатори Локална самоуправа	Савет за миграције Донатори
2.9. Закључивање уговора са корисницима	IV квартал 2010-2013 године	Закључени уговори	Додељене куће	72.000 Еура	Комисија Локална самоуправа	Савет за миграције Донатори

3. Специфични циљ: У току 2010. године обезбедити средства за изградњу 8 стамбених јединица, за најугроженије породице избеглих и ИРЛ кроз “Социјално становање у заштићеним условима“ (80% станова за избегла и ИРЛ, а 20% станова за локално угрожено становништво).

Активности	Време период	Резултати	Индикатор и	Ресурси	Одговорни актери	Партнери
3.1.Идентификација најугроженијих породица које имају потребу за социјалним становањем у заштићен. условима	I квартал од 2010.год.	Идентификоване породице	Број идентифико. породица	Повереник	Локална самоуправа (повереник) Савет за миграцију	Центар за социјални рад
3.2. Проналажење извора средстава	I. кварт. 2010. године	обезбеђена средства за соц. становање у заштићеним условима	Висина обезбеђених средстава 170.000 Еура	Заменик градоначел. Савет за миграције	Центар за Соц.рад Локална самоуправа	И.О.М. КИРС
3.3. Израда критеријума за соц.становање у заштићеним условима	II квартал 2010. године	Израђена анализа идентифик. потребе и формирани критеријум	Број анкетираних корисника	Комисија за избор корисника	Центар за Социјал.рад Савет за миграције Локална самоуправа	Центар за социјални рад И.О.М. КИРС
3.4. Изградња објекта	Од III квартала 2009. до III квартала 2011. год.	Изграђена зграда	Број изграђених стамбених јединица	Људски Материјални	ИОМ	Локална самоуправа Центар за соц. Рад КИРС
3.5. Расписивање конкурса за заинтересоване	I квартал 2011. године	Пријављена избегла и ИРЛ лица	Број пријављених избеглих и ИРЛ	Комисија за избор корисника	Центар за Соц. рад Локална самоуправа	И.О.М. КИРС
3.6. Избор породица које ће бити укључене у програм „Соц.становања у заштићеним условима“	II квартал 2011. године	Изабрано 8 породица које ће бити укључене у програм социјалног становања	Број породица које испуњавају услове конкурса	Комисија за избор корисника	Центар за Социјални рад Локална самоуправа Савет за миграције	И.О.М. КИРС
3.7. Реализација Програма социјалног становања у заштићеним условима	III и IV квартал 2011. год.	Број закључених уговора са корисницима - укупно 8 уговора	Број збринутих породица у заштићеним условима	Комисија за избор корисника	Центар за Соц. рад	И.О.М. КИРС Локална самоуправа

4. Специфични циљ: У периоду од 2010. до краја 2013. године обезбедити средства за побољшање услова становања за 3 породице годишње (укупно 12).

Активности	Време Период	Резултати	Индикатор и	Ресурси	Одговорни актери	Партнери
4.1. Интервју са потенцијалним корисницима	I квартал 2010.-2013. године	Укупан број пријављених избеглих и ИРЛ	Број заинтересова. породица	Повереник	Локална самоуправа Заменик градоначел.	Савет за миграције
4.2. Обезбеђивање средстава	I квартал 2010.-2013. године	Обезбеђена средства за побољшање услова становања	Висина обезбеђених средстава 18.000 Еура	Заменик градоначел. Повереник	Савет за миграције	КИРС Донатори
4.3. Утврђивање правилника и критеријума	I квартал 2010.-2013. године	Утврђен текст правилника	Текст правилника	Комисија за избор корисника	Комисија Савет за миграције	КИРС
4.4. Утврђивање текста предлога конкурса	I квартал 2010.-2013. године	Утврђен текст .	Текст конкурса	Комисија За избор корисника	Комисија за избор корисника	Савет за миграције
4.5. Разматрање приспелих захтева	I квартал 2010.-2013. године	Утврђен предлог приспелих захтева	Расписан конкурс	Комисија за избор корисника	Комисија за избор корисника	Савет за миграције
4.6. Утврђивање предлога ранг листе	I квартал 2010.-2013. године	Утврђен предлог приспелих захтева по критеријуму	Утврђен предлог приспелих захтева по критеријуму	Комисија за избор корисника	Комисија за избор корисника	Савет за миграције Центар за социјални рад
4.7. Избор и доношење одлуке о избору корисника	II квартал 2010.-2013. године	Утврђена ранг листа од 12 породица	Утврђен предлог	Комисија за избор корисника	Комисија за избор корисника	Савет за миграције Центар за социјални рад
4.8. Избор и доношење одлуке о избору корисника	II квартал 2010.-2013. године	Донета одлука	Сачињена ранг листа	Комисија за избор корисника	Комисија за избор корисника	Савет за миграције Центар за соц.рад
4.9. Закључивање уговора са корисницима	II квартал 2010.-2013. године	Додељена средства и закључени уговори са 12 породица	Расподељен. средстава	18.000 Еура	Савет за миграције Локална самоуправа	Савет за миграције Центар за социјални рад
4.9. /1 Медијска презентација	II квартал 2010.-2013. године	Информисање корисника	Новински чланци и ЦД презентација	Повереник	Савет за миграције	Локална средства информиса

5. Специфични циљ: У периоду од 2010. године до краја 2013. године у сарадњи са Националном службом за запошљавање организовати 4 циклуса преквалификације за потребе послодавца (један циклус годишње за по 5 незапослених избеглих и ИРЛ) у циљу самозапошљавања, односно за потребе запошљавања у привредном сектору.

Активности	Време период	Резултати	Индикатор и	Ресурси	Одговорни актери	Партнери
5.1. Сагледавање потреба и заинтересованости привредног сектора за потребним занимањима	I квартал 2010.-2013. године	Утврђене потребе за послодавце	Број и врста занимања потребних послодавцима	Повереник Заменик градоначелн.	Канцеларија за ЛЕР	Национал. служба за запошљав.
5.2. Сагледавање броја заинтересованих за преквалификац. путем јавног оглашавања	II квартал 2010.-2013. године	Утврђен број заинтересованих	Најмање 5 избеглих и ИРЛ пријављених за преквалификацију	База података Трошкови оглашавања	Канцеларија за ЛЕР НСЗ Повереник	Локална самоуправа
5.3. Формирање комисије и дефинисање критеријума за избор кандидата	III квартал 2010.-2013. године	Формирана комисија и утврђени критеријуми	Решењем именовано 5 чланова комисије	Техничка опрема канцеларија	Савет за миграције	Савет за миграције
5.4. Успостављање контаката са сертификованим институцијама које раде преквалификацију	I квартал 2010.-2013. године	Закључен уговор	Квалитет уговора Квалитет изабране фирме	НСЗ	Канцеларија ЛЕР	Национална служба за запошљав. Раднички универзитет
5.5. Израда плана обуке	II квартал 2010.-2013. године	Урађен план и модул обуке за преквалификац.	Квалитет плана и модул обуке	Трошкови обуке	Канцеларија ЛЕР	Национална служба за запошљав.
5.6. Извођење обуке	III квартал 2010.-2013. године	Обављена обука за 5 кандидата годишње	Број обучених лица	Трошкови обуке и предавача	Канцеларија ЛЕР	Национална служба за запошљав.
5.7. Посредовање и праћење запошљавања	IV квартал 2010.-2013. године.	Запослено 5 лица избеглих и ИРЛ	Број запослених лица	Повереник Заменик градоначелн.	Савет за миграције	КИРС НСЗ

Поглавље 7

Ресурси-Буџет

За реализацију овог Локалног акционог плана потребно је обезбедити око 380.000 Еура.

Средства за реализацију овог ЛАП-а, обезбеђиваће се из различитих извора:

- Учешћем локалне самоуправе, на тај начин што ће обезбедити комунално опремљено грађевинско земљиште са уређеном инфраструктуром;
- Коришћењем кредитних фондова;
- Донаторским фондовима;
- Из других доступних извора

Поред наведеног, локална самоуправа ће за реализацију овог плана обезбедити новчана средства у недостајућем износу који буде потребан мимо прибављених донаторских средстава .

Поступајући у складу са Националном Стратегијом за смањење сиромаштва Републике Србије, решавање питања избеглих и ИРЛ, запошљавање односно преквалификација или доквалификација, одрживог развоја, очекује се финансијска помоћ ресорних министарстава у реализацији активности ЛАП-а.

Напомена:

Предвиђено време почетка реализације, како је представљено у табелама ЛАП-а, као и сам план реализације, у потпуности зависе од датума усвајања ЛАП-а, као и почетка реализације донаторских, кредитних програма и фондова у Републици Србији.

Напомена:

Локална самоуправа обезбедила је парцелу за изградњу станова намењену за откуп, путем кредитне линије Банке за развој Савета Европе за избегла лица и домицилно становништво. За овај вид трајне интеграције избеглих лица обезбеђена је катастарска парцела КП 2172/ 1 у површини од 52,43 ара. Тржишна вредност инфраструктурно опремљене парцеле по процени Пореске управе у Лозници износи 2.000 Еура по ару у динарској противвредности, тј. цео износ би био 104.860 Еура. Писмо о намерама потписано је 04.04.2007. године.

Напомена:

Локална самоуправа за све пријеме објеката које донатор буде тражио, формираће комисију о техничком пријему објеката. Трошкови техничког пријема по објекту износе 10.000,00 динара + ПДВ и ићиће на терет буџета града Лозница, таквих објеката планирамо да буде максимално једанаест (11), што укупно износи 110.000,00 динара + ПДВ, податци ЈП „Урбоплан“ у Лозници.

Поглавље 8

АРАНЖМАНИ ЗА ПРИМЕНУ

Аранжмани за примену ЛАП обухватају локалне структуре и различите мере и процедуре које ће осигурати његово успешно спровођење. У оквиру локалних структура, разликују се:

- 1.** Структуре за управљање процесом примене ЛАП
- 2.** Структуре које су оперативне и примењују ЛАП

Структуру за управљање процесом примене ЛАП-а, након његовог усвајања, представља Савет за управљање миграцијама и трајна решења. Савет за миграције ће, као део свог будућег рада, направити План управљања применом ЛАП-а.

Савет за управљање миграцијама и трајна решења, као управљачка структура има следеће задатке:

- У потпуности одговара за вођење целокупног процеса примене ЛАП-а;
- Именује локалне тимове за управљање пројектима који настају као резултат операционализације ЛАП-а;
- Обезбеђује приступ и прикупљање свих података и информација у електронској форми за сваког актера-учесника у процесу решавања проблема избеглих и ИРЛ,
- Одржава контакте са свим учесницима у реализацији ЛАП;
- Управља процесом праћења (мониторинг) и оцењивања успешности (евалуација) ЛАП-а;
- Одржава контакте са јавношћу и доносиоцима одлука у локалној самоуправи

Оперативну структуру за примену овог ЛАП-а чиниће институције, организације и тимови формиран у циљу непосредне реализације плана и пројеката развијених на основу ЛАП-а.

У складу са ЛАП-ом биће реализована подела улога и одговорности међу различитим актерима у локалној заједници - партнерима у реализацији.

Сваки актер ће у складу са принципом јавности и транспарентности рада водити одговарајућу евиденцију и документацију и припремати периодичне извештаје о раду.

Извештаји ће бити полазна основа за праћење и оцењивање успешности рада.

Оперативна структура за примену ЛАП-а има следеће задатке и одговорности:

- Реализација ЛАП-а;
- Непосредна комуникација са корисницима услуга које се обезбеђују ЛАП-ом;
- Редовно достављање извештаја координатору Савета за миграције и трајна решења о свим активностима на спровођењу ЛАП-а;
- Учешће у евентуалним обукама за унапређење стручности и компетенција за спровођење задатака ЛАП-а;
- Унапређење процеса примене ЛАП-а у складу са сугестијама и препорукама управљачке структуре

Цени се да ће носиоци програма, пројеката и активности ЛАП-а бити у првом реду следеће институције:

1. Локална самоуправа
2. Центар за социјални рад у Лозници
3. Јавно предузеће „Град“ Лозница
4. Национална служба за запошљавање
5. Одељење за урбанизам у Лозници
6. Образовне установе
7. Повереник за избеглице

Управљачка и оперативна структура ће развити план и механизме комуникације, пратиће успешност размене информација и ефикасности комуникације у односу на очекиване резултате примене ЛАП-а. План комуникација управљачке и оперативне структуре уредиће време и начин размене информација и предузимање одговарајућих акција.

Детаљне годишње планове за наредни период, након 2009. године припремиће **Савет за управљање миграцијама и трајна решења** уз активне консултације са оперативним структурама. По потреби Савет ће формирати и одговарајуће радне тимове.

Механизми праћења, оцењивања успешности примене ЛАП-а и доношење евентуалних корективних мера биће дефинисани Планом праћења и оцењивања успешности (планом мониторинга и евалуације).

Поглавље 9

Праћење и оцена успешности

- **Циљ праћења и оцене успешности** ЛАП-а је да се систематично прикупљају подаци, прати и надгледа процес примене и процењује успех ЛАП-а, ради предлагања евентуалних измена у активностима на основу налаза и оцена.
- **Временски оквир:** Мониторинг (као систематски процес прикупљања података) спроводи се континуирано и дугорочно за период 2009-2013. Евалуација (као анализа података и доношење оцене о успешности) вршиће се периодично - једном годишње. Финална евалуација обавиће се на крају 2013. године.
- **Предмет мониторинга и евалуације:** Мониторинг и евалуација укључују целовито сагледавање реализације активности-задатака и специфичних циљева.
- **Кључни индикатори утицаја** за праћење и оцењивање успешности примене ЛАП-а ће бити следећи:
 1. Обухват избеглих и ИРЛ новим услугама и мерама;
 2. Структура корисника услуга и мера програма;
 3. Ниво укључености различитих актера у пружању услуга избеглим и ИРЛ;
 4. Обим финансијских средстава издвојен за услуге избеглих и ИРЛ-а;
 5. Структура финансијских средстава издвојених за услуге избеглих и интерно расељених лица (буџет локалне самоуправе, донаторска средства, други извори)
- **Процесни индикатори** за праћење и оцењивање успешности примене ЛАП ће бити следећи:
 1. Број решених стамбених питања избеглих и ИРЛ, (обезбеђених станова), број купљених сеоских домаћинстава, број корисника који су добили средства за побољшање услова становања;
 2. Број сертификата о завршеној преквалификацији избеглих и ИРЛ, број закључених уговора о раду;
 3. Број и врста едукативних радионица и број укључених учесника
- **Методе и технике мониторинга и евалуације :** За успешно обављање мониторинга и евалуације користиће се стандардни сет алата међу којима су: интервјуи са корисницима (упитници, разговори), анкете, извештаји и др.

Савет за управљање миграцијама и трајна решења ће бити одговоран за праћење и оцењивање успешности рада на примени ЛАП-а вршиће мониторинг и евалуацију. Тим за мониторинг и евалуацију чине представници – стручна лица из локалних институција и организација које се непосредно или посредно баве питањима избеглих и ИРЛ, као и представници корисничких група овог ЛАП-а. Савет ће својим планом рада дефинисати начин организовања мониторинга и евалуације ЛАП-а.

С А Д Р Ж А Ј

- 1. Уводна реч заменика градоначелника града Лозница**
- 2. Увод: Шта је Локални акциони план (ЛАП)**
- 3. Захвалност учесницима у процесу израде Локалног акционог плана**
- 4. Резиме Локалног акционог плана**

Поглавље 1: Основни подаци о граду Лозница	(8 – 13)
Поглавље 2: Информација о избеглим и интерно расељеним лицима	(14 - 23)
Поглавље 3: Анализа ситуације и закључци	(24 – 28)
Поглавље 4: Приоритетне групе	(29)
Поглавље 5: Општи и специфични циљеви	(30)
Поглавље 6: Активности- Задаци за реализацију ЛАП	(31 – 35)
Поглавље 7: Ресурси-буџет	(36)
Поглавље 8: Аранжмани за примену	(37 – 38)
Поглавље 9: Праћење и оцена успешности	(39)